

4. ročník

1. séria

termín odoslania

20.10.2008

FX [f:ks]

www.fks.sk/fx

fx@fks.sk

powered by FKS

KTFDF FMFI UK

Mlynská Dolina

842 48 Bratislava

Toto sú zadania prvej série štvrtého ročníka seminára FX (čítaj f:ks).

FX je bonusová kategória FKS určená pre tých, ktorým sa Ačko a Bčko mália – či už z dôvodov obtiažnostných alebo kvantitatívnych. Nájdeš v ňom zaujímavé a nie úplne triviálne príklady, ktoré Ťa však, ako dúfame, posunú vo svete fyziky míľovými krokmi dopredu.

Seminár FX funguje podobne ako FKS – riešenia treba poslať poštou alebo e-mailom na horeuvedené adresy do horeuvedeného termínu. (Termíny sérii FX budú vždy týždeň po termínoch príslušných sérii FKS.) Opravené riešenia a nové zadania vám pošleme naspäť, všetky materiály ku semináru sa tiež budú objavovať na stránke FKS. Tam nájdete aj archív príkladov a vzorových riešení z predchádzajúcich ročníkov.

Nakoniec by sme chceli zdôrazniť, že FX je tu práve pre Vás, milí riešitelia. Preto ak máte ľubovoľné pripomienky, otázky alebo nejasnosti z fyziky, neváhajte a napíšte...

Veľa šťastia s riešením!

FX1 Zrkadlá

Polopriepustné zrkadlo s priepustnosťou α (kde $0 \leq \alpha \leq 1$) je také zrkadlo, na ktoré ak (z ľubovoľnej strany) zasvietime lúč s intenzitou I , prepustí lúč s intenzitou αI a odrazí lúč s intenzitou $(1 - \alpha)I$.

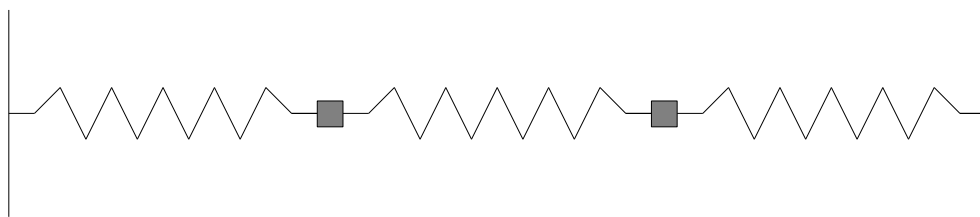
- Filip zobral zrkadlo s priepustnosťou α_1 a hneď zaň postavil rovnobežné zrkadlo s priepustnosťou α_2 . Koľko svetla prepustí táto dvojica zrkadiel, ak na ňu spredu zasvietime lúč s intenzitou I ? Čo ak zasvietime zozadu?
- Vlado sa nenechal zahanbiť, vytiahol všetky polopriepustné zrkadlá čo našiel v pivnici, a tiež ich postavil pekne za seba. Jeho zrkadlá majú priepustnosti $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$, v tomto poradí. Ako sa bude správať táto sústava?

FX2 Asteroid

Azag sa hral so svojim novým ďalekohľadom, keď zrazu spozoroval pohybujúci sa asteroid. Azag zistil, že tento asteroid sa práve nachádza vo vzdialenosti d od Slnka, jeho okamžitá rýchlosť je v , a smer jeho rýchlosti zvierá uhol α so spojnicou asteroid-Slnko. Aká je jeho perióda obehu okolo Slnka?

FX3 Pružinky

Samo našiel N rovnakých teliesok s hmotnosťou m , $N + 1$ pružiniek s tuhosťou k , a jednu priamku. Pružinky teda pospájal za seba na priamku a medzi každé dve nasledujúce upevnil jedno teliesko. Začiatok prvej pružinky a koniec poslednej pevne zafixoval, ale telieska nechal voľne pohybovať po danej priamke. Na obrázku vidíte náčrt situácie pre $N = 2$:

- Určte periódu všetkých harmonických pohybov, ktoré môže sústava vykonávať, pre $N = 2$.
- Určte periódu všetkých harmonických pohybov, ktoré môže sústava vykonávať, pre $N = 3$.
- Kvalitatívne popíšte, čo sa bude diať pre väčšie hodnoty N .